

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

เนื่องจากกลุ่มชุมชน OTOP ปัจจุบันได้สร้างรายได้จากขายการสินค้า มีเงินหมุนเวียนในกลุ่มมากขึ้น และเศรษฐกิจของชุมชนเข้มแข็ง สมาชิกในกลุ่มสามารถพึ่งตนเองได้ ความคาดหวังของกลุ่มชุมชนที่จะยกระดับผู้ผลิตที่มีประสพการณ์ เช่น การติดต่อการหาช่องทางจำหน่ายของสินค้า การบริหารการผลิตของชุมชน การบริหารการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น เพราะฉะนั้น การศึกษาศักยภาพด้านการบริหารจัดการของกลุ่มจึงมีความสำคัญอย่างมากที่สามารถทำให้กลุ่มชุมชน OTOP ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จะนำผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ให้เป็นสินค้าที่รู้จักและเป็นที่ต้องการของทั้งกลุ่มสมาชิกและบุคคลทั่วไปที่สนใจอยากนำไปจำหน่ายต่อไปอย่างมีคุณภาพตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ความเป็นมาโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ในห้วงเวลาที่ประเทศชาติ กำลังเผชิญปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ และประชาชน ทุกระดับ ประสบปัญหาต่าง ๆ ปัญหาหนึ่งที่ประชาชนระดับรากหญ้า ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศถูกรุมเร้าคือปัญหาความยากจน รัฐบาลจึงได้ประกาศสงครามกับความยากจน โดยได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาว่า จะจัดให้มีโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อให้แต่ละชุมชนได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสินค้าโดยรัฐพร้อมที่จะเข้าช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่ และการบริหารจัดการเพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วยระบบร้านค้าเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน กระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ด้วยการนำทรัพยากรภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นและมูลค่าเพิ่ม เป็นที่ต้องการของตลาด ทั้งในและต่างประเทศและได้กำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกาศ ณ วันที่ 7 กันยายน 2544 ขึ้น โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ หรือเรียก โดยย่อว่า กอ.นคผ ซึ่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายปองพล อดิเรกสาร) เป็นประธานกรรมการ และให้คณะกรรมการ กอ.นคผ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนแม่บทการดำเนินงาน “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” กำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์การคัดเลือกและขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลรวมทั้งสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนแม่บท อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการบริหารจัดการของกลุ่มสินค้า OTOP ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี และเมื่อได้รับการอบรมจากหน่วยงานงานทางภาครัฐแล้วสามารถเพิ่มศักยภาพด้านใดไปบ้าง
2. เพื่อสำรวจความต้องการของกลุ่ม OTOP ว่าต้องการเพิ่มศักยภาพด้านบริหารจัดการด้านใดเพิ่มเติม เพื่อให้หน่วยงานที่จะเข้าไปช่วยพัฒนาและให้ความรู้ตรงตามจุดประสงค์ของกลุ่มชุมชน

ขอบเขตของโครงการ

ศึกษาและวิจัยเพิ่มศักยภาพด้านบริหารจัดการของสินค้า OTOP กลุ่มชุมชนพื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงศักยภาพด้านการบริหารจัดการของกลุ่มชุมชน OTOP
2. ทราบถึงความต้องการของกลุ่มชุมชน OTOP ที่ต้องการให้หน่วยงานทางราชการเข้าช่วยเหลือเพื่อเพิ่มศักยภาพบริหารจัดการของสินค้า OTOP ที่ยังขาดอยู่

คำนิยามศัพท์

การบริหารจัดการองค์การ

(ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ : 2545) กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการองค์การ คือกระบวนการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการบริหารคือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดการองค์การ (Organizing)
3. การชี้นำ (Leading)
4. การควบคุม (Controlling)

การบริหารตลาด

บทบาทของการตลาดมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อองค์กรต่างๆ และสังคม การตลาดคือ กระบวนการวางแผนงานที่มีองค์ประกอบทางด้านแนวความคิดเกี่ยวกับการกำหนดราคา การส่งเสริมการตลาด และการจัดจำหน่าย แนวคิดผลิตภัณฑ์ บริการองค์กร และเหตุการณ์รูปแบบต่างๆ ในการสร้างสรรค์แลกเปลี่ยนที่จะได้มาซึ่งความพึงพอใจส่วนบุคคลและวัตถุประสงค์ขององค์กร บริษัท และกิจการ ความสำคัญของการตลาดจะมีความสำคัญต่อองค์กรธุรกิจคือ เป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้และกำไรให้กับ

องค์กร อันนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า สามารถลดต้นทุนต่อหน่วยให้ต่ำลงได้จากการผลิตและช่วยให้นักธุรกิจมีความคิดริเริ่มและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ความสำคัญของการตลาดที่มีต่อสังคมคือ การตลาดจะช่วยเพิ่มมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชากร

ปัจจัยการบริหารตลาด โดยทั่วไปคือ 4P

1. Product ผลิตภัณฑ์
2. Place สถานที่
3. Price ราคา
4. Promotion ส่งเสริมการขาย

การบริหารการผลิต

การผลิต (เรวัต ต้นคยานนท์ : 2549) ก็ คือการนำวัตถุดิบและส่วนประกอบอื่น ๆ มาแปรรูปให้กลายเป็นตัวสินค้าขึ้นมา โดยใช้แรงงาน และสาธารณูปโภคที่จำเป็น

การบริหารการผลิต มีวัตถุประสงค์หลักอย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. การเพิ่มผลผลิต
2. การรักษาระดับคุณภาพของสินค้า
3. การลดต้นทุนการผลิต และ
4. การควบคุมการส่งมอบสินค้าที่ตรงเวลาและมีปริมาณตรงตามความต้องการของลูกค้า

หลักการบัญชี

การบัญชี หมายถึง การจดบันทึกรายการค้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรับ - จ่ายเงิน สิ่งของ และสิทธิที่มีมูลค่าเป็นเงินไว้ในสมุดบัญชีอย่างสม่ำเสมอ เป็นระเบียบถูกต้องตามหลักการ และสามารถแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการในระยะเวลาหนึ่งได้

ประโยชน์ของการทำบัญชี

1. ช่วยให้เจ้าของกิจการสามารถควบคุมกิจการได้อย่างใกล้ชิด และเมื่อมีข้อบกพร่องสามารถแก้ไขได้ทันที
2. ทำให้ทราบผลการดำเนินงาน ณ เวลาใดเวลาหนึ่งว่ากิจการมีผลกำไร หรือขาดทุนเป็นเงินเท่าใด
3. ทำให้ทราบฐานะการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งว่ามีสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน เป็นจำนวนเงินเท่าใด
4. ช่วยในการวางแผนการดำเนินงาน และควบคุมกิจการให้ประสบความสำเร็จ
5. ในการตรวจสอบหาข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน

การบริหารการเงิน

การบริหารการเงินเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการทำธุรกิจ เพราะเงินเปรียบเสมือน เลือด ที่หล่อเลี้ยงร่างกายของมนุษย์ ดังนั้น เม็ดเงิน ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกับเลือดที่จะต้องหล่อเลี้ยงองค์กรเช่นกัน การได้มาซึ่งเงินทุนและการใช้ไปซึ่งเงินทุนนั้น จะต้องก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดให้กับธุรกิจ

ความสำคัญของการบริหารการเงิน คือ การพยายามให้ธุรกิจมีเม็ดเงินไหลเวียนในธุรกิจอย่างต่อเนื่องไม่ขาดตอน เพราะอาจจะทำให้ธุรกิจหยุดชะงัก หรือถึงขั้นต้องเลิกกิจการก็เป็นได้

อำเภอธัญบุรี

เดิมอยู่ในบริเวณที่เรียกว่า "ทุ่งหลวง" ของมณฑลกรุงเทพ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชปณิธานอันแน่วแน่ที่จะพัฒนาที่ดินในทุ่งหลวงให้เกิดประโยชน์แก่ประชาราษฎร์ด้วยการที่จะมีคลองขึ้นในบริเวณทุ่งนี้ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการขุดคลองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2433 เป็นต้นมา และได้พระราชทานนามว่า "คลองรังสิตประยูรศักดิ์" ต่อมาได้มีพระบรมราชโองการให้สถาปนา "เมืองธัญบุรี" ขึ้น ประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอคลองหลวง อำเภอหนองเสือ และ อำเภอลำลูกกา พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินเปิดที่ทำการเมืองด้วยพระองค์เองเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2445 ธัญบุรีมีฐานะเป็นเมืองจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2475 จึงถูกลดฐานะลงเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี พื้นที่อำเภอธัญบุรีแบ่งเขตการปกครองย่อยเป็น 6 ตำบล ดังนี้

ตำบลประชาธิปัตย์	ตำบลบึงขัง
ตำบลรังสิต	ตำบลลำผักกูด
ตำบลบึงสนั่น	ตำบลบึงนาราง

หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

"หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์" เป็นแนวทางประการหนึ่ง ที่จะสร้างความเจริญแก่ชุมชนให้สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่ สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ โดยมีหลักการ พื้นฐาน 3 ประการ คือ

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global)
2. พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self – Reliance – Creativity)
3. การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)

ผลิตภัณฑ์ ไม่ได้หมายถึง ตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เป็นกระบวนการทางความคิดรวมถึง การบริการ การดูแลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มี คุณภาพ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก

วัตถุประสงค์ของหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

จากนโยบายของรัฐบาล ที่แถลงต่อรัฐสภา และตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการ อำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ พ.ศ. 2544 การดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณฑ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชน
2. สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน ให้สามารถคิดเอง ทำเอง ในการพัฒนาท้องถิ่น
3. ส่งเสริมการสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
5. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชน ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์